

משניות כריתות פרק ג' סיכום ענין איסור חל על איסור

איסור מוסיף:

היה האיסור האחרון מוסיף על הראשון, מתוך שחל חלק האיסור שנתוסף, חל גם כל האיסור החדש.

גדרו של איסור מוסיף הוא, שבאותו החפץ עצמו שנאסר מוסיף האיסור השני.

התוספת תצויר בשלש אופנים: **(א) תוספת אנשים. (ב) תוספת איסור. (ג) תוספת זמן.**

תוספת אנשים: היינו שהאיסור החדש חל בהדבר לאנשים אחרים שלא היו אסורים בו מחמת איסור הראשון כגון חמותו שהיתה אלמנה ונישאת, חייב עליה משום חמותו ומשום אשת איש, שהרי משנישאת נוסף בה איסור לכל העולם.

אף כשהאיסור השני הוסיף איסור לגבוה, נקרא איסור מוסיף. כגון חלב המוקדשין שנעשה נותר, שמחמת איסור חלב היה מותר לגבוה, וכשניתותר נאסר גם לגבוה, שנפסל להקרבה, מתוך שחל האיסור לגבוה, נאסר משום נותר גם להדיוט.

תוספת איסור: הוא, שנתוסף בהדבר חומר שלא היה בו מחמת איסור הראשון, אפילו שלא נוסף איסור לאנשים אחרים, כגון שהאיסור היה באכילה ומותר בהנאה, והאיסור השני אסור גם בהנאה, הרי זה איסור מוסיף ולפיכך איסור הקדש חל על איסור חלב, שהחלב מותר בהנאה, ומשהקדישו נוסף עליו גם איסור הנאה מחמת קדשים, ומתוך שחל איסור הנאה חל גם איסור אכילה של קדשים.

תוספת בזמן: הוא, שהאיסור השני מוסיף ימי איסור על האיסור הראשון, כגון שאמר שבועה שלא אוכל ככר זה היום, ואח"כ אמר שבועה שלא אוכל זה לעולם, ואכלו באותו היום. (ויש אומרים שאין זה איסור מוסיף כיון שביום זה עצמו אין בו תוספת, ועל שאר הימים הלא אין עליו שום איסור מצד השבועה הראשונה.)

איסור כולל:

האיסור האחרון, אם הוא כולל דברים אחרים עמו, מתוך שחל האיסור על הדברים האחרים חל גם על אותו הדבר שהיה עליו האיסור הראשון.

גדרו של איסור כולל הוא, שמרבה איסור על האדם בדברים אחרים שלא היה אסור בהם מחמת האיסור הראשון. כגון האוכל גיד הנשה של נבלה, אע"פ שאין איסור נבלה מוסיף על הגיד עצמו, אבל הוא כולל את כל הבהמה כולה, ומתוך שהאדם עובר על שאר אברי הבהמה משום נבלה עובר גם בגיד.

וכן האוכל מאכלות אסורות ביום הכיפורים מתוך שיוה"כ כולל כל המאכלים שבעולם, חל גם על המאכלות האסורות.

חלב ונעשה טמא מתוך שהטומאה אוסרת על האדם לאכול כל הקדשים חל ג"כ על החלב איסור טומאה והיינו איסור כולל.

איסור בבת אחת:

באו שני האיסורים בבת אחת חלים שניהם כאחד. הבא על אשת אחיו מביא ב' חטאות משום אשת איש ומשום אשת אח, ששני האיסורים באו כאחד בשעה שנתקדשה לאחיו.